

[Erik Appel.]

Nordslesvigs Grænsesogne; dertil har en Rejse derned skullet tjene. Man har endvidere søgt at naa til en enig Udvalgsindstilling, men Bestræbelserne i den Henseende har været ret frugtesløse, hvilket fremgaar af det ene Mindretals, de ærede Medlemmer Hr. Flemming Hvidbergs og Christmas Møllers, Bemærkninger i Betænkningen. Der er Grund til at beklage dette Forhold, men en yderligere Udsættelse af Lovforslagets Gennemførelse vilde ikke give nogen begrundet Forventning om, at Parterne kunde føres til større Enighed. Derfor har Udvalget sluttet sine Møder og indgivet sin Betænkning til det høje Ting.

Udvalgsflertallet finder ingen Grund til at rejse en fornyet Debat om Sagen, idet det maa mene, at den er tilstrækkeligt belyst. Jeg skal derfor paa Udvalgets Vegne henvise til den for længst omdelte udførlige Betænkning fra den saakaldte sønderjyske Skolekommission.

Med disse Ord skal jeg paa Flertallets Vegne henstille til det høje Ting at give sin hurtige Tilslutning til Lovforslagets Gennemførelse.

Frede Nielsen: Det vilde være fristende for mig at minde om mine Advarsler mod Følgerne af en Forlængelse af den midlertidige Skoleordning ud over de første Sommermaaneder og mine Forudsigelser om det uholdbare i Situationen, men alt det skal jeg lade ligge. Jeg udtaler min store Glæde over; at man tager Afgørelsen nu, saa den Tilstand af Uro og Bitterhed, der saa længe har hersket i Landsdelen, kan blive afløst af Ro og Fasthed. Jeg tør sige, at Gennemførelsen af den endelige Ordning vil af Sønderjyderne blive følt som en Lettelse.

Der staar nu tilbage at træffe Afgørelsen efter de principielle Linier, hver især vil følge i denne Sag. Striden har været langvarig og har desværre faaet et Islæt af Bitterhed. Det forklares ved Sagens store Vigtighed. Det er for alle Parter i dette Spørgsmaal en Hjertesag at faa truffet den bedst mulige Ordning, og jeg synes, man fra alle Sider bør erkende de øvrige Parters Saglighed og Nøgtethed i Indstillingen.

Imidlertid bliver man fra visse Partiers og Kredses Side ved med at karakterisere Flertalsstandpunktet som Udtryk væsentlig

for en Stemning. Noget saadant er ganske fejlagtigt, og jeg savner en rimelig Forklaring for denne Paastand. Man kunde med lige saa stor Ret tale om Stemning i det Standpunkt, der betyder Opretholdelsen helt igennem af 1920-Ordningen; der er mindst lige saa megen Lyrik og Stemning i dette Standpunkt som i vort. Al Ære og Respekt for de Enkeltpersoner, der gaar ind for Bevarelse af Ordningen; det er rigtigt, at der blandt dem er nogle af Sønderjyllands mest kendte Navne. Men der findes jo endnu flere af de gamle, kendte Sønderjyder paa Flertalslinien. Der findes endvidere saa at sige samtlige Lærere, Skolekommissions- og Skolenævnsmedlemmer, Kommunalnæmnd o. s. v., hvoraf en meget stor Del har gjort hele Skolearbejdet med siden 1920; og hvis Erfaringer og Standpunkt man ikke har nogen som helst Ret til at sætte i lavere Klasse end andre Sønderjyders. Med hvilken Ret forekaster man dem, at de er i Stemningens Vold og handler mere ud fra Stemning end ud fra Nøgtethed?

Flertallet i Udvalget fastholder Ministerens Forslag, der igen bygger paa Kommissionsflertallets Indstilling. Det er Linier, der blev trukket op allerede ved den sønderjyske Skolekommissions første Forhandling, som er blevet fastholdt, og som har fundet Støtte i de mange forskellige Former for Tilslutning fra saa at sige alle Kredse i Sønderjylland.

Det drejer sig her ikke om Principper for Skoleformer i Almindelighed. Det drejer sig heller ikke om, hvordan man skaber den mest effektive Kontrol med de tysksprogede Skoler. Der er først og sidst Tale om en Bestræbelse for at knytte Sønderjylland endnu fastere til det øvrige Land ved at fjerne alle de Særordninger, som der er Mulighed for og Rimelighed i at fjerne. Ved at gøre det imødekommer vi et almindeligt Ønske i Sønderjylland, hvor man ser en Styrke i et stadig mere ensartet Fællesskab med det øvrige Land. Enhver Særordning er med til til en vis Grad at bevare Skyggen af et Kongeaaskel. Jo flere af disse Særordninger vi kan fjerne, des svagere bliver denne Skygge. Kongeaaskellet har spillet en betydelig Rolle i den tyske Kampagne siden Genforeningen, og jo skarpere vi tegner dette Skel, des bedre Argument for Tyskerne. Det har været ønskeligt og nødven-